

1-1-1974

แนะนำและวิจารณ์หนังสือ ชุมทางภาษาไทย

ธีรวัชร ภูมิ

สกุล ศุภภัทรานนท์

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/educujournal>

Part of the [Education Commons](#)

Recommended Citation

ภูมิ, ธีรวัชร and ศุภภัทรานนท์, สกุล (1974) "แนะนำและวิจารณ์หนังสือ ชุมทางภาษาไทย," *Journal of Education Studies*: Vol. 4: Iss. 3, Article 12.

Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/educujournal/vol4/iss3/12>

This Book Review is brought to you for free and open access by Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Journal of Education Studies by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

"แนะนำและวิจารณ์หนังสือ ชุมทางภาษาไทย"

ธีรวัชร ภูมิ

สกุล ศุภภัทรานนท์

ปัจจุบันผู้ใช้ภาษามักขาดความระมัดระวัง เป็นเหตุให้การสื่อความหมายไม่ตรงกันระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง ผู้เขียนกับผู้อ่าน ด้วยเหตุนี้ "ชุมทางภาษาไทย" ของชุมนุมส่งเสริมการใช้ภาษาไทย จึงได้เกิดขึ้น เพื่อสนองพระราชปรารภ ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ผ่านคณะกรรมการบางท่านว่า ขอให้ช่วยกันหาทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว และเผยแพร่ความรู้ที่ถูกต้องในการใช้ภาษาไทยแก่ประชาชน และเพื่อร่างไว้ซึ่งมาตรฐานอันดีงามของภาษาไทยสืบไป

หนังสือเกี่ยวกับภาษาไทยในท้องตลาดปัจจุบันมีมากพอสมควร แต่ส่วนใหญ่หรือแทบจะเรียกได้ว่าเกือบทั้งหมดจะเป็นหนังสือสำหรับตำราเรียน ขึ้นชื่อว่าตำราแล้วบางคนอาจจะเบื่อน้ำด้วยความเบื่อ เพราะอ่านเข้าใจยากซึ่งต้องใช้สมาธิในการอ่านเป็นพิเศษ ยิ่งเป็นตำราภาษาไทยแล้วด้วยก็น่าเบื่อเป็นทวีคูณ จะหาที่สนุกสนานเหมือนบางวิชา เช่นประวัติศาสตร์หรือวิชาอื่นๆ เป็นไม่มี ถ้าจะอ่านก็มักอ่านด้วยความจำเป็นบังคับ

ฉะนั้นจึงเป็นที่น่าดีใจอย่างยิ่งว่า "ชุมทางภาษาไทย" เป็นหนังสือเล่มหนึ่ง ที่แหวกออกจากตำราที่น่าเบื่อหน่ายทั้งหลาย โดยรวบรวมบทความ เรื่องราวที่น่าสนใจ สนใจหลาย ๆ เรื่องเกี่ยวกับภาษาไทยไว้ในเล่มเดียวกัน ข้อที่เป็นจุดเด่นของหนังสือเล่มนี้ก็คือทุกเรื่องได้หลีกเลี่ยงการเขียน ซึ่งเป็นแบบตำราวิชาการแทบทั้งสิ้น แต่ก็หาได้ลดหย่อนในด้านเนื้อหาความรู้ไม่

ชุมชนภาษาไทยเริ่มต้นด้วย ข้อสังเกตเล็กๆ น้อยๆ เกี่ยวกับราชาศัพท์ ของ ม.ร.ว. แสงสุรีย์ ตดาวัลย์ กล่าวถึงว่า ทำไมจึงต้องมีราชาศัพท์เป็นการนำเรื่องซีให้เห็นถึงปัญหาที่ไม่เคยมีผู้ใดเขียนอธิบายถึงมูลเหตุมาก่อน จากนั้นก็กล่าวถึงราชาศัพท์มีมาแต่ครั้งไหน ทำไมจึงต้องใช้ภาษาอื่นเป็นราชาศัพท์ ขอบเขตในการใช้ราชาศัพท์ ซึ่งมีข้อสันนิษฐาน พร้อมหลักฐานอ้างอิงอันเป็นประโยชน์ ตอนท้ายเป็นการแนะนำการใช้ราชาศัพท์บางคำที่เรายังใช้ไม่ค่อยถูกต้องนัก ว่าเราควรจะใช้อย่างไร

ถัดมาคือเรื่อง อักษรไทย – ประสมตัว โดยภาวส บุณนาค ผู้เขียนมีความประสงค์ เพื่อชักชวนให้ผู้สนใจรักหนังสือไทยมาศึกษาสังเกตวิธีเขียนตัวอักษรที่ประสมกันของหนังสือไทยในสมัยก่อน เรื่องนี้ค่อนข้างจะเข้าใจยากและเป็นวิชาการอยู่สักหน่อย ต้องอ่านอย่างเพ่งพินิจถึงจะเข้าใจดี

เรื่องที่สาม เขียนโดย ศาสตราจารย์ ม.ล. จิรายุ นพวงศ์ บทความนี้เป็นการตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับการออกเสียง คำบางคำที่มีผู้ออกเสียงต่างกัน

ต่อมาคือ การใช้วิชาภาษาศาสตร์ให้เป็นประโยชน์ในการสอนภาษาของผู้เรียน เนื่องจากยังมีผู้เข้าใจเลือนลางและสับสนอยู่มาก ม.ล. บุญเหลือเทพยสุวรรณ จึงเริ่มต้นด้วยการแนะนำว่า วิชาภาษาศาสตร์คือวิชาอะไร เป็นการปูพื้นฐาน จากนั้นก็ให้ความกระจ่างจัดในประสบการณ์ การสอนภาษาของตน แนะนำวิธีการสอนภาษาไว้ด้วย เช่น ตอนหนึ่งของบทความกล่าวว่า “ในการสอนภาษาของผู้เรียน เราไม่ได้สอนของใหม่ เรากล่อมเกลาความรู้เดิม สมรรถภาพเดิมของผู้เรียน การสอนภาษาแม่ในโรงเรียนจึงเป็นการสอนศิลปะซึ่งย่อมต้องอาศัยทักษะเป็นมูลฐาน” นับว่าบทความนี้เป็นประโยชน์อย่างยิ่งโดยเฉพาะสำหรับผู้ที่มีหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ทางภาษา

เรื่องที่สนุกสนานน่าสนใจอีกเรื่องหนึ่งคือเรื่อง สาวชาวกรุงเล่าเรื่องตรุษสงกรานต์

ของ พ.ศ. หุยิง ฆะอบ โปษะกฤษณะ ซึ่งเล่าได้อย่างสนุกเพลิดเพลินทำให้ผู้อ่านมองเห็นภาพต่าง ๆ ได้ชัดเจน ทั้งยังให้ความรู้เกี่ยวกับประเพณีและการละเล่นต่าง ๆ ในวันสงกรานต์ของสมัยก่อนอีกด้วย

ถัดมาเป็นการตอบปัญหาการใช้ภาษาไทย และท้ายสุดคือ “ถ้อยคำสำนวนไทย” รวบรวมโดย ฐะปะนีย์ นาครทรรพ นำชมเชยผู้รวบรวมที่ได้พยายามรวบรวมถ้อยคำสำนวนไทยไว้อย่างมากมาย แทบจะเรียกได้ว่าเกือบหมด ทั้งยังได้แยกประเภทต่างๆ ตามจำนวนคำมีเสียงสัมผัสและเรียงตามลำดับอักษรไว้ด้วย ผู้รวบรวมได้กล่าวไว้ในคำนำว่า “คนไทยใช้พจน์เจ้าบทเจ้ากลอน คำกั้นสุนทร เสนาะน่าฟัง รวมไว้ให้เห็น เป็นคลังคลัง ภาษาสมหวัง เลือกรู้ใช้ได้เพลิน”

ชมทางภาษาไทย ของชุมนุมส่งเสริมการใช้ภาษาไทย นับได้ว่าเป็นหนังสือที่น่าสนใจ ควรแก่การอ่านที่สุด ไม่เฉพาะแต่ครูอาจารย์หรือผู้ศึกษาในสถาบันต่างๆ เท่านั้น แต่สำหรับคนไทยผู้รักภาษาไทยทุกคน เป็นที่น่าเสียดายว่า หนังสือดีๆ เช่นนี้ไม่ค่อยแพร่หลายในท้องตลาดนัก และปกของชมทางภาษาไทยก็ชวนให้คิดว่าเป็นหนังสือ อนุสรณ์ที่พิมพ์แจกในงานศพ ทำให้บางคนมองข้ามไปเสียอีก

ชาดกภาษิต

ส่วนคนเหล่าใดถึงพร้อมด้วยศีลและปัญญา ยินดีในความสงบ เว้นไกลจากการทำบาป คนเหล่านั้นนับว่าเป็นผู้มีปัญญา หาเชื่อผู้อนาถๆ ไม่

เพราะฉะนั้นบัณฑิตควรรักษาเวลา ทั้งในการและมีใช้ อีกประการหนึ่ง ไม่ควรพูดให้เกินเวลา แม้ในบุคคลที่เสมอกันกับตน

ผู้ใดสงบระงับความโกรธได้ ดังเปลวไฟที่หมดเชื้อ ผู้นั้นย่อมเปี่ยมยศ เหมือนดวงจันทร์ในวันข้างขึ้น